

Ланко О.В., здобувач Національної
академії внутрішніх справ

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ЗАХИСТУ
ЕКОНОМІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
ЩОДО ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ,
ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Злочини у сфері економіки як відкрито так і приховано протистоять суспільству і державі, а протидія їм завжди передбачає собою складну проблему. Протиборство між державою і представниками злочинного світу проходило завжди у різні історичні періоди, а те що стосується злочинів у сфері економіки їх наукових досліджень, то цей період припадає на 30-роки 20-століття, що сприяло створенню відповідних підрозділів і формування цілого ряду принципів їх діяльності.

Департамент захисту економіки Національної поліції України (далі - ДЗЕ НПУ) є міжрегіональним територіальним органом у складі кримінальної поліції Національної поліції України та згідно із законодавством України здійснює оперативно-розшукову діяльність.

13 жовтня 2015 року вісімсот тридцятьою постановою Кабінету Міністрів України утворено юридичну особу публічного права Департамент захисту економіки Національної поліції України (далі - ДЗЕ НПУ) як міжрегіональний територіальний орган Національної поліції, з вертикальним підпорядкуванням, на який покладено функції протидії злочинності у сфері економіки.

Структурна побудова новоствореного Департаменту передбачає повністю вертикальне підпорядкування та суттєве збільшення практичної складової і основною функцією визначено безпосереднє проведення оперативно-розшукових заходів з документування та викриття злочинів економічної спрямованості.

На сьогодні усі територіальні підрозділи виведенні із підпорядкування начальників головних управлінь Національної поліції та їх територіальних підрозділів.

Таке рішення було прийнято тому, що територіальні підрозділи в областях, на які покладалися функції протидії злочинності в сфері економіки й боротьби з корупцією,

опосередковано залежали від органів місцевої влади у вирішенні соціально-побутових питань, матеріально-технічному забезпеченні, наданні різного роду послуг на пільгових умовах, використанні родинних зв'язків, що породжувало певні корупційні ризики і не дозволяло в повній мірі забезпечити ефективну протидію корупції.

Для ефективної протидії даним правопорушенням на підрозділи захисту економіки покладено наступні завдання:

Участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сфері боротьби із злочинністю, захисту економіки та об'єктів права власності;

Виявлення, запобігання та припинення злочинів у сфері економіки, у тому числі вчинених суспільно - небезпечними організованими групами та злочинними організаціями, які впливають на соціально-економічну і криміногенну ситуацію в державі та в окремих її регіонах;

Боротьба з корупцією й хабарництвом у сферах, які мають стратегічне значення для економіки держави, та серед посадових осіб органів державної влади і самоврядування; протидія корупційним правопорушенням і правопорушенням, пов'язаним з корупцією

Установлення причин і умов, які сприяють учиненню правопорушень у сфері економіки, та вжиття заходів щодо їх усунення.

До компетенції Департаменту віднесено виявлення 86 складів злочинів економічної направленості в 65 галузях та сферах економіки, водночас до компетенції Національного антикорупційного бюро України, штатною чисельністю 700 осіб, віднесено протидію лише кримінальним корупційним правопорушенням, вчиненим державними службовцями 1-3 категорій. Протидію всім іншим правопорушенням, що можуть вчинятися державними службовцями 4-7 категорій, кількість яких разом з посадовими особами органів місцевого самоврядування складає близько 400 тисяч, віднесено до компетенції Національної поліції.

Як свідчить аналіз практики із загальної кількості викритих економічних злочинів у державі щорічно підрозділами органів внутрішніх справ, а також поліції викривається близько 85%. Решта (15%) - податковою міліцією, СБУ та прокуратурою.

Як свідчить аналіз статистичних даних, то протягом 2015 року працівниками підрозділів захисту економіки

Національної поліції України виявлено 20 тисяч вісімсот кримінальних правопорушень у сфері економіки, з яких 7 тисяч дев'ятсот у сфері службової діяльності, у тому числі понад тисячу (1100) фактів хабарництва.

За скоєння корупційних кримінальних правопорушень викрито 226 керівників органів влади та управління, у тому числі 18 керівників структурних підрозділів обласних адміністрацій та 50 районних державних адміністрацій, 17 міських голів і 114 голів сільських рад.

Серед правоохоронних органів у вчиненні хабарництва викрито 49 службовців Державної фіскальної служби, 27 - Держмитслужби, 19 - працівників Державної виконавчої служби, 9 - Державної служби надзвичайних ситуацій та 11 - військових комісарів. Задокументовано 9 суддів, у тому числі 4 - за отримання хабарів.

Виходячи з цього першочерговими та пріоритетними завданнями для нас є:

По-перше, викриття фактів кримінальної корупції серед посадовців органів влади і управління, починаючи з керівників міністерств і відомств, голів облдержадміністрацій, наділених регуляторними, контрольними та дозвоільними повноваженнями, у першу чергу отриманнями ними неправомірної вигоди.

Друге. Болючим питанням на сьогодні залишаються корупційні схеми у митних органах, де, на нашу думку, за участю конкретних посадовців процвітають схеми незаконного ввезення товарів на територію нашої держави без сплати до бюджету необхідних обов'язкових платежів, а це сотні мільйонів а то і мільярди гривень.

Третє. Особливу увагу необхідно звернути на використання надр, де за участі посадовців та комерційних структур в багатьох випадках здійснюється безконтрольний видобуток природних ресурсів з подальшим їх розкраданням, що, як я вважаю, повинно бути під жорстким контролем держави, а в кращому випадку - її монополією.

Четверте. Забезпечення системної роботи з попередження, виявлення та документування протиправної діяльності службовців, причетних до організації корупційних схем розкрадання бюджетних коштів та отримання «відкатів» за перемогу в конкурсних торгах.